

PAPER-III
MANIPURI

Signature and Name of Invigilator

1. (Signature) _____
(Name) _____
2. (Signature) _____
(Name) _____

Roll No.

--	--	--	--	--	--	--	--

(In figures as per admission card)

Roll No. _____
(In words)

D 3 5 1 1

Time : 2 1/2 hours]

[Maximum Marks : 200

Number of Pages in this Booklet : 32

Number of Questions in this Booklet : 19

Instructions for the Candidates

- Write your roll number in the space provided on the top of this page.
- Answer to short answer/essay type questions are to be given in the space provided below each question or after the questions in the Test Booklet itself.

No Additional Sheets are to be used.

- At the commencement of examination, the question booklet will be given to you. In the first 5 minutes, you are requested to open the booklet and compulsorily examine it as below :
 - To have access to the Question Booklet, tear off the paper seal on the edge of this cover page. Do not accept a booklet without sticker-seal and do not accept an open booklet.
 - Tally the number of pages and number of questions in the booklet with the information printed on the cover page. Faulty booklets due to pages/questions missing or duplicate or not in serial order or any other discrepancy should be got replaced immediately by a correct booklet from the invigilator within the period of 5 minutes. Afterwards, neither the Question Booklet will be replaced nor any extra time will be given.**
- Read instructions given inside carefully.
- One page is attached for Rough Work at the end of the booklet before the Evaluation Sheet.
- If you write your Name, Roll Number, Phone Number or put any mark on any part of the Answer Sheet, except for the space allotted for the relevant entries, which may disclose your identity, or use abusive language or employ any other unfair means, you will render yourself liable to disqualification.
- You have to return the test booklet to the invigilators at the end of the examination compulsorily and must not carry it with you outside the Examination Hall.
- Use only Blue/Black Ball point pen.**
- Use of any calculator or log table etc., is prohibited.**

परीक्षार्थियों के लिए निर्देश

- पहले पृष्ठ के ऊपर नियत स्थान पर अपना रोल नम्बर लिखिए ।
- लघु प्रश्न तथा निबंध प्रकार के प्रश्नों के उत्तर, प्रत्येक प्रश्न के नीचे या प्रश्नों के बाद में दिये हुए रिक्त स्थान पर ही लिखिये ।
इसके लिए कोई अतिरिक्त कागज का उपयोग नहीं करना है ।
- परीक्षा प्रारम्भ होने पर, प्रश्न-पुस्तिका आपको दे दी जायेगी । पहले पाँच मिनट आपको प्रश्न-पुस्तिका खोलने तथा उसकी निम्नलिखित जाँच के लिए दिये जायेंगे, जिसकी जाँच आपको अवश्य करनी है :
 - प्रश्न-पुस्तिका खोलने के लिए उसके कवर पेज पर लगी कागज की सील को फाड़ लें । खुली हुई या बिना स्टीकर-सील की पुस्तिका स्वीकार न करें ।
 - कवर पृष्ठ पर छपे निर्देशानुसार प्रश्न-पुस्तिका के पृष्ठ तथा प्रश्नों की संख्या को अच्छी तरह चेक कर लें कि वे पूरे हैं । दोषपूर्ण पुस्तिका जिनमें पृष्ठ/प्रश्न कम हों या दुबारा आ गये हों या सीरियल में न हों अर्थात् किसी भी प्रकार की त्रुटिपूर्ण पुस्तिका स्वीकार न करें तथा उसी समय उसे लौटाकर उसके स्थान पर दूसरी सही प्रश्न-पुस्तिका ले लें । इसके लिए आपको पाँच मिनट दिये जायेंगे । उसके बाद न तो आपकी प्रश्न-पुस्तिका वापस ली जायेगी और न ही आपको अतिरिक्त समय दिया जायेगा ।**
- अन्दर दिये गये निर्देशों को ध्यानपूर्वक पढ़ें ।
- उत्तर-पुस्तिका के अन्त में कच्चा काम (Rough Work) करने के लिए मूल्यांकन शीट से पहले एक पृष्ठ दिया हुआ है ।
- यदि आप उत्तर-पुस्तिका पर नियत स्थान के अलावा अपना नाम, रोल नम्बर, फोन नम्बर या कोई भी ऐसा चिह्न जिससे आपकी पहचान हो सके, अंकित करते हैं अथवा अभद्र भाषा का प्रयोग करते हैं, या कोई अन्य अनुचित साधन का प्रयोग करते हैं, तो परीक्षा के लिये अयोग्य घोषित किये जा सकते हैं ।
- आपको परीक्षा समाप्त होने पर उत्तर-पुस्तिका निरीक्षक महोदय को लौटाना आवश्यक है और इसे परीक्षा समाप्ति के बाद अपने साथ परीक्षा भवन से बाहर न लेकर जायें ।
- केवल नीले/काले बाल प्वाइंट पेन का ही इस्तेमाल करें ।
- किसी भी प्रकार का संगणक (केलकुलेटर) या लॉग टेबल आदि का प्रयोग वर्जित है ।

MANIPURI

মণিপুরী

PAPER-III

পেপৰ-III

Note : This paper is of **two hundred (200)** marks containing **four (4)** sections. Candidates are required to attempt the questions contained in these sections according to the detailed instructions given therein.

নোট : পেপৰ অসি মাৰ্ক **চনী (200)** গীনি অমসুং তাংকক **মৰি (4)** থোৱা খায়দোকই । কেন্দিদেংশিংনা মসিগী মনুংদা পীৰিবা অকুপ্পা ৱাৱোলশিংগী মতুংইনা তাংককশিং অসিদা যাওৱিবা ৱাহংশিং খুমগদবনি ।

SECTION – I

তাংকক – I

Note : This section consists of **two** essay type questions of **twenty (20)** marks each, to be answered in about **five hundred (500)** words each. **(2 × 20 = 40 marks)**

তাংকক অসিদা মার্ক **কুন (20)** পীবা রচনা মত্তংগী রাহং অনী যাওই অমসুং রাহং খুদিংমক রাইে
চামঙা (500) মুক্কী মনুংদা খুমগদবনি । **(2 × 20 = 40)**

1. ‘গুণগী উপন্যাসকী খোঙচতা ফুরূপ মশেল নুংশিনবগী (জাতিয় একতা) রাখল্লোন উংলি’ রাফম অসি
নৈনৌ ।

নংত্রগা

রাদসরার্থনা কবিতাবু করিমা লৌরম্বগে ? মহাক্কী কবিতাগী থিওরীগী মরমদা নৈনৌ ।

নংত্রগা

লাইহরাওবদা মৈতৈগী সংস্কৃতিগী করম্বা মঙাল তাবগে হায়বদু নৈনৌ ।

2. ଭରତ ମୁନିଗୀ ମତୁଂଇମ୍ମା ରସ କରମ୍ମା ପୋରୁକପଗେ ହାୟବଦୁ ମତୀକ ଚାବା ଖୁଦମଗା ଲୋୟନନା ଶନ୍ଦୋରା ତାକଡ଼ ।

ନଂତ୍ରଗା

ସାହିତ୍ୟଗୀ ମତମ ଖାୟବସି ମାନା ମାନା ପାମ୍ବା ମଂଂଦା ଖାୟବନି ହାୟବସି ମଞ୍ଜିପୁରୀ ସାହିତ୍ୟଗୀ ଇତିହାସ ଇବଶିଂଗୀ ମୋତଶିଂ ଦା ଯୁଂଫମ ଓ଼ିରଗା ନୈନରକଡ଼ ।

ନଂତ୍ରଗା

ମିଥ କଦାହିବୁ କୌବଗେ ? ମିଥକୀ ମରୁଓ଼ିବା ମଶକଶିଂ କରି କରନୋ ? ମଞ୍ଜିପୁରୀ ଜମାଜଦା ମିଥକୀ ମରୁ ଓ଼ିବା ଥୌଦାଂଶିଂ ଅଦୁ ନୈନଦୁନା ତାକଡ଼ ।

SECTION – II

তাংকক – II

Note : This section contains **three (3)** questions of **fifteen (15)** marks each, to be answered in about **three hundred (300)** words. **(3 × 15 = 45 marks)**

তাংকক অসিদা মাৰ্ক **ত্ৰামঙা (15)** পীবা ৰাহং **অহম (3)** যাওই অমসুং ৰাহং খুদিংমক ৰাহে **চহম (300)** মুক্তা খুমগদবনি । **(3 × 15 = 45)**

3. অৰিবা মণিপুৰী সাহিত্যদা অকন-অখৌগী মশক কৰমা উৎপগে হায়বদু মশক নাইবা লাইৰিক অমদা নৈনদুনা উৎলু ।
 4. শ্ৰীবীৰেণগী শৈৱেংদা লাক্ৰিবা অহোংবশিং অদু নৈনৌ ।
 5. ৱাৰ্দ কদাইবু কৌবগে ? মখল কয়া শুবগে ? মণিপুৰী লোন্দা ৱাৰ্দ কৰমা শেষ্ৰগে ? খুদম পীদুনা শুগায়না ইয়ু ।
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-

SECTION – III

তাংকক – III

Note : This section contains **nine (9)** questions of **ten (10)** marks, each to be answered in about **fifty (50)** words. **(9 × 10 = 90 marks)**

তাংকক অসিঁদা মাৰ্ক **তৰা (10)** পীবা রাহং **মাপল (9)** যাওই অমসুং রাহং খুদিংমক রাহে **য়াইঞে (50)**
মুক্তা খুমগদবনি । **(9 × 10 = 90)**

6. খয়োরোন কৈরুহাঙবীবু মৈতৈগী লৈমারস্বী ওইহনখিবগী মরম করিগীনো ? শন্দোৱা ইয়ু ।

7. সমাজবু শীংনখিবা অইবা অরা ওইনা কমলগী মীংয়েং নৈনৌ ।

8. পাউরৌনা পীবা কান্নবগী মরমদা ইয়ু ।

9. বাংলা সাহিত্যনা অনৌবা মণিপুৰী সাহিত্য থোরকপদা কৰি ঈখিল পীখিপগে ?

10. ক্সুৱ কদায়বু কোঁবগে ? ক্সুৱগা জিক্ৰেন্সকা কৰি খেঁৱে ? মণিপুৰী লোন্দা ফংবা ক্সুৱশিংগী মৱমদা
নৌনৌ ।

11. রস কদায়বু কোই ? রসকী মখলশিং তাকউ ।

12. ঝাক তানবা হায়বসি করমা পাংথোকপগে ?

13. এরিষ্টোটলগী মতুংইন্না ত্রেজিক হীরো অমদা চেনগদবা গুপশিংদু তাকউ ।

14. কবি চাউবগী শৈরেংদা ইথা থানদনা যাওরিবা অরাবগী সুর (ত্রৈজিক সেন্স) অদুগী মরমদা ইয়ু ।

SECTION – IV

তাংকক – IV

Note : This section contains **five (5)** questions of **five (5)** marks each based on the following passage. Each question should be answered in about **thirty (30)** words.

(5 × 5 = 25 marks)

তাংকক অসিদা মখাদা পীরিবা পেরেগ্রাফ অসিদগী শেমা রাহং **মঙা (5)** যাওই । রাহং খুদিংমক মার্ক **মঙা (5)** গীনি অমসুং রাহে **কুন্ডা (30)** মুক্কী মনুংদা খুমগদবনি । (5 × 5 = 25)

সাহিত্যগী খুইদগী রাংবা আদশদি মাগী খুংশেম অদু সুপ্পগী কলাগী মপুং ফানবগীদমক ওইবনি । ‘কলাগীদমক কলা’ হায়বা সিদ্ধান্ত (থিওরি) অসিদা কনাগীসু আপত্তি লৈরোই । মীওইবগী মহৌশাগী লমচংকী মরুদা তুংদুনা লৈবা সাহিত্য অদু মতম কুইনা পুন্সি; কল্পপগা অমসুং নুংশিবা, অশাওবা অমসুং মিহৌবা, ভক্তি অমসুং বিরাগ, অরাবা অমসুং ইকাইবা মথোয় অসি ঐথোয়গী মহৌশাগী ওইবা লমচংকি । মথোয়গী মঙাল উৎপা হায়বসি সাহিত্যগী অথোইবা উদ্দেশ্যনি অমসুং উদ্দেশ্য লৈতনদি ইবসু ইনদে ।

করিগুশ্বা সামাজিক, রাজনীতিক অমসুং ধাৰ্মিক মত অমা প্রচার তৌনবা সাহিত্য ইরবদি মদু মহাক্কী অরাংবা ফমথোন্দগী তাথরক্কবনি । মসিদা করিসু চিংনিভাই লৈতে । তৌইগুশ্বসু হৌজিক কালদা ফিবমশিং অসি অসুক যাওনা ওল্লি, অসুক যাস্বা অনৌ অনৌবা রাখল পোন্ধি, করিগুশ্বদা লেখক্লা উদ্দেশ্যদু পুন্ধিংদা থমা ওমহৌদে । লেখকশিংদা হায়রিবা ফিতম (পরিস্থিতিশিং) অসিগী প্রভাব তাদবা পুন্ধিং লাওহন্দবা হায়বসি যাস্বা লুই । মরম অসিননি হৌজিক কালদা ভারতকীদা নত্তে, যুরোপকী অচৌ-অচৌবা বিদ্বানশিংসু মথোয়গী রচনা (খুংই) না

মরম ওইদুনা করিগুশ্বা বাদ (ISM) অমা প্রচার তৌরি । মথোয়না ইরিবদু কুইনা পুন্সিগদা নল্পগা পুন্সিরোইদ্রা হায়বগী করিসু চিংনদে, মথোয়গী মত তবু শৌগৎপনা মথোয়গী লাইনিংনি, মসি নত্তনা মথোয়গী করিগুশ্বা অপাস্বা লৈতে । পরিগুশ্বা রাখল অমা প্রচার তৌনবা ইরিবা উপন্যাস অদুগী সগুণ ভাইহাক্কীদমক ওই হায়বা করম্মা যাগনি ? ভিক্টরহুগোগী ‘লা মিজরেবল’ টোলষ্টোয়গী লাইরিক কথামরুম, ডিকন্সনা ইবশিং করিগুশ্বা রাখলনা মপুঙ ওইরবসু অরাংবা থাক্কী সাহিত্য অমসুং হৌজীকফাওবা মথোয়বু পাস্বা অদু হন্দ্রি । ওসি শো, রেলসনচিংবা অচৌ-অচৌবা লেখকশিংগী লাইরিক প্রচারগীদমক ইরি ।

15. করম্মা সাহিত্যনা মতম কুইনা পুন্সিবগে ?

16. কবিতা সাহিত্য লেখা তারকা সাহিত্য হায়া লৌনবগে ?

17. সমাজগী ফীভমদগী আইবশিংনা তোঙান্না লৈবা ওম্বা ?

18. করিগুম্বা বাদ অমা শান্দোরুবা হোংনবনা কলা অদুবু অনেস্বা থাজা চিংথরা ?

19. 'কলাগীদমক কলাদা' পান্দম্ফম ওইদবা উপন্যাসশিংগী মপুন্সি কমদৌবগে ?

Space For Rough Work

FOR OFFICE USE ONLY	
Marks Obtained	
Question Number	Marks Obtained
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	
11	
12	
13	
14	
15	
16	
17	
18	
19	

Total Marks Obtained (in words)

(in figures)

Signature & Name of the Coordinator

(Evaluation)

Date